

Szöveg és kép: Horváth Csaba

*Idebaza a legismertebbek
a hazai és a horvát kedvtelési
célú tengeri kishajós képesítések.
Folytassuk a kitekintést
a világba, és nézzük meg, mit
találunk a szomszéd Horvát-
országban, a magyar tengeri
hajósok által legkedveltebb
Adria-parton, és mi a helyzet
ezen a téren itthon.*

TENGERI kishajós képesítések

(3. RÉSZ)

Horvát képesítések

Horvátország ugyan csatlakozott az ENSZ UNECE 40. ajánláshoz, az International Certificate of Competence (ICC) azonban csak egyes kikötőkapitányságokon szerezhető meg. A képesítési rendszer hajózási körzethez és hajónagysághoz igazodik, nem különbözteti meg a vitorlás és motoros kategóriát. A képesítéseket a hajózási hatóság (kikötőkapitányság) állítja ki. A horvát jogszabály szerint a képzési rendszer tartalmazza a VHF-rádiókezelői képesítést is. A horvát vizeken a legénység legalább egy tagjának rendelkeznie kell VHF-rádiókezelői képesítéssel.

SZINT	IYT	LEÍRÁS	KIKNEK?
Kezdő	Boat Leader's Licence Category A	Kisbajók 6 m hajóhosszig és 8 kW gépteljesítményig a Horvát Köztársaság belvizein és parti tengerén 6 tmf távolságig. Csak elméleti tudást követel.	Kezdőknek, kisebb vitorlásokon, motorcsónakokon és személyi vízi sporteszközön (PWC).
Kezdő szkipper	Boat Leader's Licence Category B	Utasszállító kisbajók a Horvát Köztársaság parti tengerén 3 tmf távolságig, teher- és balász kisbajók, mindenfajta kedvtelési célú kisbajó és jacht 30 bruttó tonnáig, charterjacht 30 bruttó tonnáig professzionális személyzet nélkül. Csak elméleti tudást követel.	Alapvető hajózási ismereteket ad. Olyan kezdő szkippereknek, akik csak a horvát parti vizeken hajóznak, nappal.
Szkipper	Boat Leader's Licence Category C	Mindenféle kisbajó és jacht 30 bruttó tonnáig, a horvát parti vizeken kívüli parti tengeren. Csak elméleti tudást követel.	Alapvető hajózási ismereteket ad. Olyan szkippereknek, akik más országok parti vizein is hajóznak. Ot évig érvényes, helyi orvos vizsgálattal.
Jachtkapitány	Yacht Master Category A	Mindenféle jacht 30-tól 100 bruttó tonnáig, tekintet nélkül a hajózás céljára és a navigációs területre.	Gyakorlott szkippereknek, éjjel és nappal.
Jachtkapitány	Yacht Master Category B	Mindenféle jacht 100-tól 500 bruttó tonnáig, tekintet nélkül a hajózás céljára és a navigációs területre.	Gyakorlott szkippereknek, éjjel és nappal.

A megszerzett Yacht Master képesítések nem csak kedvtelési célra használhatók, azonban nem tartalmazzák az STCW képzést (az STCW képesítéseket az előző rész fogalomtárában találhatják – 2013. februári számunkban). A horvát szabályok az A és B kategóriás Boat Leader's Licence megszerzésére felkészítő oktatóktól nem követelik meg, hogy bármiféle képesítéssel rendelkezzenek, a C kategóriás képzést viszont már csak akkreditált iskola végezheti. A Yacht Master képesítések kivételével nincs gyakorlati vizsga, valamint a horvát képzési rendszerben kiegészítő képzések sincsenek.

Magyar képesítések

Horvátország után végre Magyarország is csatlakozott az ENSZ UNECE 40. ajánláshoz, de a hazai jogrendbe még nem ültették át, így nálunk az International Certificate of Competence (ICC) egyelőre nem szerezhető meg. A képesítések kiadására a Nemzeti Közlekedési Hatóság jogosult. Magyarország az ITU rádiókezelési ajánlásához nem csatlakozott, így ezen a téren még nem követi a nemzetközi normákat.

A hazai képzési rendszer másképpen integrált, mint a már ismertetett rendszerek, mindössze négy szintbe (a parttól tengeri mérföldben mért távolságban meghatározott kategóriákba) sorolja az oktatást és a kedvtelési célú kishajós képesítéseket, bár kiegészítő képzéseket itthon is kínálnak. Megkülönbözteti a motoros és vitorlás képesítéseket, s eszerint határozza meg a gyakorlati követelményeket is.

A horvát jogszabály szerint a képzési rendszer tartalmazza a VHF-rádiókezelői képesítést is.

Fogalomtár

Gyakran előforduló félreértés: a horvát képzések – ahogy sok más országban is – a vezethető hajó maximális méretét bruttó tonnában (Gross tonnage) adják meg, amit a magyar szóhasználatban gyakorta összekevernek a bruttó regiszter tonnával (BRT), valamint a hajó tömegével, azaz a vízkiszorítással!
(A bruttó tonna definícióját lásd az előző rész fogalomtárában – 2013. februári számunkban.)

A Nemzeti Közlekedési Hatóság képzései:

SZINT	IYT	LEÍRÁS	KIKNEK?
Kezdő	IV. osztályú (motoros és vitorlás)	A parttól mért 3 mérőföldes sávban való hajózásra képesít.	Kezdőknek, kisebb, tökesúly nélküli vitorlásokon, motorcsónakokon és személyi vízi sporteszközön (PWC), csak nappal, jó időjárási körülmények között. Egyfajta elegye a kezdő vitorlázónak, a képesített legénységnek és a nappali szkippernek.
Part menti / bérhajó hajóvezető	III. osztályú (motoros és vitorlás)	A parttól mért 12 mérőföldes sávban (azaz a parti tengeren) való hajózásra képesít.	Önállóan hajózó szkippereknek a part menti vizeken éjjel és nappal. Nagyjából a Coastal skipper szintnek felel meg.
Hosszújártú jachtkapitány	II. osztályú (motoros és vitorlás)	A part 200 mérőföldes sávjában való hajózásra képesít.	Gyakorlott szkippereknek, éjjel és nappal.
Óceáni jachtkapitány	I. osztályú (motoros és vitorlás)	Területi korlátozás nélküli képesítés.	Nagyjából megfelel a Yachtmaster Ocean képesítésnek.

Az oktatást az NKH által akkreditált iskolák végezhetik, jóváhagyott tananyag alapján. Az elméleti oktatás végeztével, képzési igazolás birtokában az elméleti vizsga előtt gyakorlatot kell igazolni (150, 500, 1000, 1500 tengeri mérőföld vitorlásoknak, 30, 100, 200, illetve 300 gépjárműóra motoros hajósoknak, ezek egy meghatározott része éjszaka), kivéve az I. osztályú képesítés, ennek megszerzéséhez elméleti vizsgát már nem kell tenni, csak hajózási gyakorlatot igazolni.

A Magyar Vitorlás Szövetség képzései. A Magyar Vitorlás Szövetség, mint nemzeti jacht szövetség, 2006-ban – számos nemzetközi jachtszövetség mintájára – megalapította saját (a NKH-től független, s abba nem integrálódó) tengeri vitorlás hajóvezetői oktatását és minősítését. Az oktatás modulrendszerű, elméleti és gyakorlati modulokat tartalmaz, eredményes elméleti és gyakorlati vizsgát követően a kompetenciát igazoló pleasure craft certificate-ot, azaz minősítést ad tengeri kishajó vezetéséhez. A tematikát, tartalmat tekintve a RYA rendszeréhez hasonlatos, és az ENSZ UNECE 40. ajánlásának felel meg.

SZINT	IYT	LEÍRÁS	KIKNEK?
Kezdő	Tengeri vitorlászás alapképzés	A parttól mért 3 mérőföldes sávban való hajózásra és tengeri kishajó legénységi feladatainak ellátására képesít.	Kezdőknek, csak nappal, jó időjárási körülmények között. Megfelel az IYT/RYA képesített legénységnek.
Haladó	Parthajózás	A parttól mért 12 mérőföldes sávban való hajózásra képesít.	Kedvtelési céllal hajózó, 24 m hajóhossznál kisebb tengeri hajó vezetőinek, akik a part közelében, rövidebb szakaszokban hajóznak.
Jachtkapitány	Yacht Master	A parttól 12 mérőföldnél távolabbi hajózásra képesít.	Kedvtelési céllal hajózó, 24 m hajóhossznál kisebb tengeri hajó vezetőinek, akik hosszabb és nyílt tengeri szakaszokon vitorlázhatnak.

Kiegészítő képzések

Az NKH III. osztályú képesítés megszerzéséhez korlátozott körzetű rádiós képesítés (GMDSS/ROC), a II. osztályú képesítés megszerzéséhez pedig korlátlan rádiós képesítés (GMDSS/GOC) megszerzése szükséges (a GMDSS rendszert lásd az előző rész fogalomtárában – 2013. februári számunkban).